

BESLUIT VAN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN DE VGVZ (7 JUNI 2010)

inzake het advies van de Commissie Spiritualiteit en Beroepsstandaard vastgesteld te Amsterdam door de Algemene Leden Vergadering van de VGVZ onder voorzitterschap van dhr. Ruud Lubbers op 7 juni 2010

De Beroepsstandaard wordt aangepast op de volgende punten.

Pagina 8 e.v.

1. Begripsomschrijvingen en definities

De huidige tekst luidt:

Geestelijk verzorging in zorginstellingen

Geestelijke verzorging in en vanuit zorginstellingen is:

- De professionele en ambtshalve begeleiding van en hulpverlening aan mensen bij zingeving van hun bestaan, vanuit en op basis van geloofs- en levensovertuiging en de professionele advisering inzake ethische en/of levensbeschouwelijke aspecten in zorgverlening en beleidsvorming

De nieuwe tekst wordt:

Geestelijke verzorging in zorginstellingen

Geestelijke verzorging in en vanuit zorginstellingen is:

- *de professionele en ambtshalve begeleiding van en hulpverlening aan mensen bij hun zingeving en spiritualiteit, vanuit en op basis van geloofs- en levensovertuiging en*
- *de professionele advisering inzake ethische en/of levensbeschouwelijke aspecten in zorgverlening en beleidsvorming.*

Pagina 13 e.v.

De huidige tekst luidt:

3.2 De definitie verklaard

Geestelijke verzorging in en vanuit zorginstellingen is:

De professionele en ambtshalve begeleiding van en hulpverlening aan mensen bij zingeving aan hun bestaan, vanuit en op basis van geloofs- en levensovertuiging en de professionele advisering inzake ethische en/of levensbeschouwelijke aspecten in zorgverlening en beleidsvorming.

Zingeving

Met zingeving wordt bedoeld het continue proces waarin ieder mens, in interactie met diens omgeving, betekenis geeft aan zijn of haar leven. Bij het individuele proces van zingeving spelen godsdiensten en levensbeschouwingen een wezenlijke rol. Het zingevingproces speelt zich af op vier niveaus:

1. Op *rationeel* niveau gaat het om het zich eigen maken van waarden, het steeds opnieuw verwoorden van een levensvisie, het vertellen van het levensverhaal of het stellen van zinvragen
2. Op *emotioneel* niveau kan men denken aan het uiten en verwerken van existentiële emoties, zoals angst, vreugde of verdriet
3. Op *gedragsniveau* komt zingeving tot uitdrukking in o.a. de keuzen die men maakt, bij het al of niet verwerklijken van waarden en normen of het uiting geven aan religieuze overtuigingen
4. Op *spiritueel* niveau gaat het om inspiratiebronnen, beelden, symbolen, poezie, muziek, gebed en ritueel

Het vermogen tot zingeving bepaalt het geestelijk welbevinden. Bij patiënten wordt dit vermogen beproefd. Wezenlijke vragen komen op. Gevoelens van verbijstering ontstaan, verdriet, angst, woede, machteloosheid en wanhoop. Het verdwijnen van autonomie. Het verlies van de eigen rol, van relaties en van sociale vaardigheden veroorzaken eenzaamheid. Het Gidsbeeld en mensbeeld kunnen veranderen, men kan zijn levenskracht en levensmotivatie verliezen.

De geestelijk verzorger heeft een begeleidende en hulpverlenende taak bij het zingevingproces van patiënten en hun naasten. Als geen ander is dit proces het primaat en werkdomin van de geestelijke verzorging. Dit domein wordt ook wel het 'levensbeschouwelijke' of het 'geestelijke' genoemd. Dit onderscheidt zich van het 'lichamelijke', 'psychische' en 'sociale'.

Doel van de geestelijke verzorging is het geestelijk welbevinden van de patient. Dit welbevinden betreft de totaliteit van het menszijn.

De nieuwe tekst wordt:

3.2. De definitie verklaard

Geestelijke verzorging in en vanuit zorginstellingen is:

- de *professionele en ambtshalve begeleiding* van en *hulpverlening* aan mensen bij hun *zingeving* en *spiritualiteit*, vanuit en op basis van *geloofs- en levensovertuiging*
- en de professionele *advisering* inzake ethische en/of levensbeschouwelijke aspecten in zorgverlening en beleidsvorming.

Zingeving en Spiritualiteit

Met *zingeving* wordt bedoeld het continue proces waarin ieder mens, in interactie met de eigen omgeving, betekenis geeft aan het (eigen) leven. Bij het individuele proces van zingeving en zinervaring kunnen godsdiensten en levensbeschouwingen een wezenlijke rol spelen.

Het begrip *spiritualiteit* verwijst naar processen van innerlijke omvorming. Spiritualiteit laat zich omschrijven met termen als bezieling, transcendentie, verbondenheid en verdieping. Spiritualiteit betreft niet alleen mensen die een bepaalde religie aanhangen. Het gaat daarbij om alle mogelijke – godsdienstige en andere levensbeschouwelijke – bronnen van inspiratie. Spiritualiteit heeft invloed op het hele bestaan, en heeft meer te maken met een levenshouding dan met een af te bakenen levensgebied. Het begrip is niet statisch maar dynamisch. Als zodanig raakt spiritualiteit sterk aan vragen van zingeving en zinervaring

Hoe men de verhouding tussen spiritualiteit en zingeving/ervaring ziet, is afhankelijk van het individuele of collectieve verstaanskader / de levensbeschouwelijke context

Beide processen kunnen zich afspelen op vier niveaus:

1. Op *cognitief* niveau gaat het om het zich eigen maken van waarden, het steeds opnieuw verwoorden van een levensvisie, het vertellen van het levensverhaal of het stellen van zinvragen
2. Op *emotioneel* niveau kan men denken aan het uiten en verwerken van existentiële emoties, zoals angst, vreugde of verdriet
3. Op *gedragsniveau* komen spiritualiteit en zingeving tot uitdrukking in o.a. de keuzen die men maakt bij het hanteren van normen waardoor bepaalde waarden worden verwerkelijk of bij het uiting geven aan religieuze overtuigingen
4. Op *symbolisch* niveau gaat het om inspiratiebronnen, beelden, symbolen, poëzie, muziek, gebed en ritueel.

In situaties van ziekte, tegenslag en crisis kunnen zingeving en spiritualiteit in beweging komen. Wezenlijke vragen komen op en tegenstrijdige gevoelens kunnen zich van mensen meester maken. Vaak komt een client in een heel nieuwe verhouding tot zichzelf, tot anderen of tot het transcendente te staan.

Verdriet, angst, woede, machteloosheid en wanhoop. Naast de aantasting van autonomie, het verlies van de eigen rollen, van relaties en sociale vaardigheden kunnen tevens gevoelens van eenzaamheid opkomen. Het Godsbeeld en mensbeeld kunnen veranderen, men kan zijn levenskracht en levensmotivatie verliezen. Doel van geestelijke verzorging is het aandachtig en liefdevol present zijn bij en begeleiden van de processen van zingeving en spiritualiteit, met het oog op het geestelijk welbevinden van de cliënt. Tot presentie, begeleiding, hulpverlening en advisering behoort ook het doen van interventies. Daarbij moet in acht genomen worden dat het met name in de processen van innerlijke omvorming van het grootste belang is dat een begeleider niet sturend aanwezig is. Tevens moet in acht genomen worden dat een periode van geestelijk niet-welbevinden cruciaal kan zijn in het omvormingsproces. Als geen andere zijn deze processen het primaat en werkdomein van de geestelijke verzorging. Het onderscheidt zich van het 'lichamelijke', 'psychische' en 'sociale'.

Verdere aanpassingen:

Pagina 20

De huidige tekst luidt:

Voetnoot 2

Spiritualiteit moet gelezen worden in de brede betekenis van het woord en is verbonden met het levensbeschouwelijke domein van de geestelijke verzorging

De nieuwe tekst wordt:

Deze voetnoot komt te vervallen

Pagina 21 /22

De huidige tekst luidt:

Bij Communicatie punt 4

Verstaat verbale en non-verbale signalen van mensen en groepen, in het bijzonder op rationeel, emotioneel, gedrags- en spiritueel niveau

De nieuwe tekst wordt:

Verstaat verbale en non-verbale signalen van mensen en groepen, in het bijzonder op cognitief, emotioneel, gedrags- en symbolisch niveau

De huidige tekst luidt:

Bij Communicatie punt 12

Bewerkt op rationeel, emotioneel, gedrags- en of/spiritueel niveau verandering in het geestelijk welbevinden van patiënten in individuele of groepsgewijze hulpverlenende contacten

De nieuwe tekst wordt:

Bewerkt op cognitief, emotioneel, gedrags- en of/symbolisch niveau verandering in het geestelijk welbevinden van patiënten in individuele of groepsgewijze hulpverlenende contacten

De huidige tekst luidt:

Bij Communicatie punt 13

Bevordert op rationeel, emotioneel, gedrags- en/of spiritueel niveau geestelijk welzijn in de diverse werkvormen van geestelijke begeleiding en ondersteuning

De nieuwe tekst wordt:

Bevordert op cognitief, emotioneel, gedrags- en/of symbolisch niveau geestelijk welzijn in de diverse werkvormen van geestelijke begeleiding en ondersteuning

Pagina 30

De huidige tekst luidt:

Voetnoot 1

Spiritualiteit moet gelezen worden in de brede betekenis van het woord en is verbonden met het levensbeschouwelijke domein van de geestelijke verzorging

De nieuwe tekst wordt:

Deze voetnoot komt te vervallen

7 juni 2010

De Algemene Leden Vergadering van de Vereniging van Geestelijk Verzorgers in
Zorginstellingen